

ÂMİN ALAYI

4 yaş, 4 ay, 4. Gün

Âmin Alayı, Osmanlılarda çocuğun yaşı 4 yıl 4 ay 4 gün olunca “elif-ba” ve ahlak bilgilerinin öğretildiği ilk mektebe başlatılırken yapılan merasimdir.

Merasime bir gün önceden evin temizliğiyle başlanırdı. Ayrıca ailenin mensupları Kapalıçarşı'ya giderek, okula başlayacak çocuğa ve mahalledeki fakirlerin çocuklarına gerekli eşyaları alırlardı. Bundan başka aile yadigârı rahle de cilaya verilirdi.

Âmin Alayı yapılacağı gün, sabah namazından sonra çocuğa yeni elbiseleri giydirilir, hazırlık tamamlanınca ailece Eyüb Sultan'a gidilir ve burada dua edilirdi. Eve döndükten kısa bir süre sonra, okul çocukları ile ilahiciler gelirdi. Her okulun ayrı bir ilahicisi vardı.

Semtte, Âmin Alayı bir seyir vesilesiydi. O gün sokaklarda bir bayram havası ve görülmedik bir kalabalık olurdu. Mektebe gidecek çocuk, evinin kapısında görüldüğü anda ilahiciler ilahi okumaya başlarlar ve ilahilerin uygun yerlerinde alayda hazır bulunan Âminciler de “Âmin... Âmin...” diye nakarat yaparlardı. İlahi sona erince mahallenin hocası duaya başlar, çevrede bulunanlar büyük bir huşu içinde, çömelerek duayı sessizce dinlerdi. Hocanın duası sona erince, ilahiler okunmaya başlanır, nidaları göğe yükselirdi. Bu sırada mahallenin bekçisi, çocuğu hazırlanmış olan midilliye bindirir, yedeğine geçer, okulun kalfası ve müzakerecisi de atın iki tarafına geçerek alay hareket ederdi.

Âmin Alayı belirli teşrifat kaidelerine bağlıydı. En önde giden, atlas yastık üzerindeki sırmalı kesesiyle elif-bayı taşırdı. Onun arkasından, başının üzerinde rahle ve çocuğun okulda oturacağı minderi götüren uzun boylu birisi giderdi. Bunu okula gidecek çocuk takip ederdi. Çocuğun arkasında okulun hocasıyla ilahiciler, âminciler bulunurdu. Âmincilerin arkasında da ikişer ikişer el ele tutuşan mektep talebeleri gelirdi.

Alayı çocuğun babası, davetliler, akrabalar ve yakın dostlar tamamlardı. Yolda ilahiciler okumaya devam eder, âminciler de münasip yerlerde “Âmin... Âmin...” derlerdi.

Bu topluluk sonunda okul kapısına varır; çocuk hemen içeri girmez burada zamanın padişahına dua edilir ve gülbank okunurdu. Gülbank'ı müteakip hoca tekrar dua eder, nihayet çocuğun bir elinden okul kalfası, diğer elinden de kapıcı tutar ve doğruca hocanın yanına çıkarlardı. Çocuk hocanın önüne geldiğinde elini öper, karşısında diz çökerdi. Bu arada, kalfa da elif-ba cüzünü rahleye açardı. Daha sonra hoca Besmele-i Şerif'i takiben Elif harfini gösterir ve ilk dersini verirdi.

Âmin Alayları eski devirlerde kısaca böyle olur ve çocuk ilk dersi bu şekilde alırdı.

4 yaş 4 ay 4 günlük çocuğun mektebe başlatılması uğur sayılıyordu.

VEHBİ TÜLEK